

Sygn. akt II CSK 207/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Gminy Płock
przeciwko Gminie Stara Biała
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 16 września 2014 r., sygn. akt I ACa 287/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik strony powodowej w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 września 2014 r., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik powodowej Gminy wskazał na rozbieżność w orzecznictwie sądów powszechnych w zakresie „stosowania przepisów kodeksu cywilnego do rozliczenia świadczeń z nieważnej umowy sprzedaży nieruchomości, to znaczy czy wyłączną podstawę rozliczeń stanowią art. 496 oraz 497 k.c., czy też należy stosować art. 410 k.c. o świadczeniach nienależnych, a w tej sytuacji także art. 405-409; czy też łącznie art. 496 i 497 k.c. co do zwrotu wzajemnych świadczeń, posiłkując się przepisami o bezpodstawnym wzbogaceniu”. W ocenie autora skargi kasacyjnej w sprawie wystąpiła nadto potrzeba wykładni art. 358¹ § 3 k.c.

Odnosząc się do tak sformułowanych wątpliwości interpretacyjnych podnieść należy, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08,

nie publ.; postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.).

Tych wymagań autor skargi kasacyjnej nie spełnił w odniesieniu do obu wskazanych w skardze kasacyjnej kwestii. W odniesieniu do problemu rozliczenia świadczeń z nieważnej umowy sprzedaży nieruchomości pełnomocnik powoda nie wskazał jakichkolwiek orzeczeń, które mogłyby świadczyć o rozbieżnym orzecznictwie sądów powszechnych w tym zakresie.

Wskazując na potrzebę wykładni art. 358¹ § 3 k.c. autor skargi kasacyjnej nie wskazał, czy jej źródłem jest rozbieżność w orzecznictwie sądów czy też przepis ten budzi poważne wątpliwości interpretacyjne. Uzasadnienie wniosku ograniczało się nadto do zarzucenia sądowi drugiej instancji wadliwego zastosowania art. 358¹ § 3 k.c. oraz wskazania na odmienną ocenę tego przepisu przez sądy pierwszej i drugiej instancji.

Odnosząc się do obu powołanych w skardze problemów należało także stwierdzić, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, stanowiąca przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie może być utożsamiana z odmiennością oceny prawnej roszczenia wyrażonej przez sądy pierwszej i drugiej instancji w danej sprawie. Przepis ten ma na uwadze tylko prawomocne orzeczenia sądowe wydane w różnych sprawach (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2003 r. IV CKN 254/01, nie publ., i powołane tam orzecznictwo). Wskazana w skardze kasacyjnej „rozbieżność” między orzeczeniem sądu pierwszej oraz drugiej instancji nie uzasadniała więc wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).